

EkoConnect - Międzynarodowe Centrum Rolnictwa
Ekologicznego Środkowej i Wschodniej Europy

Tel: +49 (0) 351-20 66 172

Fax: +49 (0) 351-20 66 174

E-Mail: info@ekoconnect.org

Internet: www.ekoconnect.org

marzec 2009

EkoConnect biuletyn informacyjny rolnictwa ekologicznego Środkowej i Wschodniej Europy

Drodzy Czytelnicy

Witamy Was w pierwszym wydaniu infolettera w 2009 roku. Z radością informujemy, iż z początkiem tego roku biuletyn powstaje przy udziale holenderskiej fundacji Avalon. Mamy nadzieję, że nasza współpraca zaowocuje większą użytecznością i rozpowszechnieniem infolettera.

Rok 2009 przyniósł nam długo oczekiwaną regulację prawną (EC) 834/2007 UE dot. ekologicznej produkcji. Weszła ona w życie z dniem 01.01.2009, zastępując tym samym regulację 2092/91. Czas pokaże czy nowe przepisy polepszą znacznie ochronę ekologicznej produkcji i usprawnią system kontrolny. Z powodu systematycznego zwiększania się powierzchni ekologicznych upraw oraz wzrostu importu i eksportu artykułów ekologicznych, ciągłe doskonalenie przepisów prawnych dla zapewnienia wiarygodności ekologicznemu znakowaniu, zdaje się być sensownym. Zgodnie z raportem, opracowanym przez IFOAM i FiBL („World of Organics 2009”), w 2007 roku regulacjami rolnictwa ekologicznego objętych było 32,2 mln hektarów i 1,2 mln ekologicznych rolników z całego świata. W porównaniu z rokiem 2006 powierzchnia tychże upraw w Europie wzrosła o 4,5 %, osiągając 7,8 mln ha i 200,000 ekologicznych gospodarstw. Łącznie 1,9% terenów rolniczych w Europie (4% w UE) było gospodarowane w sposób ekologiczny.

Rok 2009 zapamiętamy również dzięki wydarzeniom z 02.03. Kiedy to Komisji Europejskiej, po raz trzeci dla Austrii i drugi dla Węgier, nie udało się obalić zakazu upraw genetycznie modyfikowanej kukurydzy. Mimo to, wielkość upraw GMO ciągle rośnie. Ostatnie badania, przeprowadzone przez International Service for the Acquisition of Agri-Biotech Applications, podają, iż w 2008 roku uprawy GMO na świecie zajmowały 125 mln ha, a w Europie niewiele poniżej 110,000 ha. Więcej na ten temat mogą Państwo przeczytać w niniejszym numerze biuletynu.

Życzymy udanej lektury.

Irena Fašalek & Bernhard Jansen & Dagmar Diener

Spis treści:

- 1. Kirgistan: Projekt BioCotton – ekologiczna i wyprodukowana w ramach Sprawiedliwego Handlu bawełna z Kirgistanu.**
- 2. Świat: 125 milionów hektarów „upraw Frankensteina”.**
- 3. Europa: Największy i najbardziej wyszukany rynek produktów ekologicznych wciąż rośnie.**
- 4. Zalety chwastów.**
- 5. ENOAT promuje ekologiczne rolnictwo jako zagadnienie wyższego wykształcenia.**
- 6. Do Organic Marketing Forum pozostało jeszcze tylko 2 miesiące.**
- 7. Terminy.**
- 8. Organizacje i instytucje działające przeciwko GMO.**

1. +++ Kirgistan: Projekt BioCotton – ekologiczna i wyprodukowana w ramach Sprawiedliwego Handlu bawełna z Kirgistanu +++

Jeszcze 10 lat temu produkcja bawełny w obwodzie oszyńskim i dżalalabadzkim w południowym Kirgistanie stanowiła główne źródło produktu krajowego brutto (PKB). Po upadku Związku Radzieckiego w roku 1992 powierzchnie uprawy bawełny zmniejszyły się o więcej niż 70 procent, głównie z powodów gospodarczych. Wtedy produkcja bawełny oznaczała intensywne wykorzystanie trujących i wysoce szkodliwych dla środowiska i zdrowia pestycydów i środków owadobójczych. Wykorzystywanie tych środków chemicznych w czasach Związku Radzieckiego ponosi częściowo odpowiedzialność za katastrofę ekologiczną Jeziora Aralskiego. Połączenie rolnictwa ekologicznego z projektem uprawy ekologicznej bawełny bazuje na pomyśle wyważenia między gospodarczymi zyskami dzięki wyższym cenom i ochroną środowiska. Projekt ekologicznej bawełny wspiera i propaguje główne zasady rolnictwa ekologicznego, jak na przykład długotrwałe wykorzystywanie zasobów naturalnych, zamknięte obiegi substancji odżywczych i zasadę różnorodności ekologicznej.

Projekt „BioCotton“, projekt produkcji i wprowadzenia na rynek ekologicznej bawełny realizowany jest przez Helvetas, szwajcarskie stowarzyszenie odpowiedzialne za współpracę międzynarodową, finansowane przez SECO, Hivos i ICCO. Projekt ruszył w roku 2003, a jego głównym celem było poprawienie warunków życia rolników z południa Kirgistanu. Główny cel projektu BioCotton to rozwój i wspieranie łańcucha korzyści gospodarczych w Kotlinie Fergańskiej. W pierwszej aktywnej fazie w latach 2003-2006 zajmowano się rozbudzeniem świadomości rolnictwa ekologicznego wśród rolników, kształceniem doradców rolniczych, a także badaniami rynkowymi. W roku 2004 wystartowała produkcja z 38 pionierami, a w roku 2006 na rynek europejski eksportowano pierwsze 6 ton posiadającej certyfikaty ekologicznej bawełny z Azji Centralnej. Pomimo dosyć ciężkiej sytuacji, jaką był dla Kirgistanu całkowicie nowy ekologiczny sposób gospodarowania, okazało się, że rolnictwo ekologiczne w lokalnych warunkach jest możliwe do zrealizowania. Rolnictwo ekologiczne propagujące nowy sposób myślenia przekonało rolników. Liczba producentów wzrosła w przeciągu tylko 4 lat z 38 do 845 (226 kobiet i 619 mężczyzn) w roku 2008.

W drugiej fazie od roku 2007 do (zgodnie z planem) 2010 projekt BioCotton przy współpracy dwóch lokalnych organizacji Bio Service Public Foundation i Bio Farmer's Public Union ma za cel rozbudowę łańcucha korzyści gospodarczych. Zadaniem projektu BioCotton jest utworzenie długotrwałych, nowoczesnych i zorientowanych na klienta instytucji z profesjonalnym działem kadr. Wspólnie z działem marketingu oraz z Centrum Sprawiedliwego Handlu (Organic and Fair-trade) w Szwajcarii projekt BioCotton toruje drogę eksportu dla producentów z Kirgistanu.

Lokalna organizacja Bio Farmer's Union, w skład której wchodzi 845 producentów złożyła w marcu 2008 r. podanie o przyznanie certyfikatu Sprawiedliwego Handlu (Fair Trade). Sprawiedliwy Handel to międzynarodowy ruch, który z pewnością przyniesie bawełnie z Kirgistanu dodatkowe korzyści. Poza tym uzyskanie oznaczenia Sprawiedliwego Handlu ugruntuje drogę dalszego rozwoju ruchu ekologicznego w Kirgistanie. W październiku 2008 owocnie zakończyła się w Kirgistanie certyfikacja FLO-CERT (certyfikacja rozwoju). Przy tej okazji organizacja Bio Farmer's Union i odziarniarka bawełny zostały skontrolowane pod kątem ścisłych kryteriów Sprawiedliwego Handlu. Certyfikat Sprawiedliwego Handlu jak również stempel "bio" umożliwia lokalnym instytucjom utrzymanie i rozszerzanie ekologicznych i socjalnych standardów oraz powiększenie rynku zbytu swoich produktów.

Projekt BioCotton gospodaruje obecnie powierzchnią 1102 ha, z tego 442 ha to uprawa bawełny. Wszystko otrzymało certyfikat Indocertu, instytucji przyznającej certyfikaty w Indiach. Pod koniec roku 2008 na rynki europejskie trafiło 57 ton wyprodukowanej ekologicznie bawełny z uwzględnieniem Sprawiedliwego Handlu oraz 217 ton innych produktów będących w fazie przestawienia na produkcję ekologiczną. Producenci ekologicznej bawełny osiągają tym samym powoli założenia tzw. ekonomii skali, a wyniki z roku 2008 jednoznacznie przekroczyły stawiane sobie cele.

Nowy rok uprawy 2009 już się zaczął. Wkrótce zasiane zostaną pierwsze nasiona bawełny. Pomimo globalnego kryzysu gospodarczego członkowie projektu BioCotton mają nadzieję na powiększenie produkcji ekologicznej bawełny.

Więcej informacji można znaleźć na stronie: www.helvetas.kg/en/projects/biocotton

Autor: Jyldyz Abdyllaeva, dyrektor zarządzający, Bio Service Public Foundation

Tłumaczenie: Agata Sułkowska

* * * * *

2. +++ Świat: 125 milionów hektarów „upraw Frankensteina” +++

W 2008 roku genetycznie modyfikowane (GM) uprawy zajmowały powierzchnię 125 mln ha na świecie. Głównie w Północnej i Południowej Ameryce, gdzie według International Service for the Acquisition of Agri-Biotech Applications (ISAAA), znajduje się około 90 % światowej produkcji GMO. Z tego w samych Stanach Zjednoczonych jest ponad 50%. W Europie natomiast 107,725 hektarów obsianych jest GM kukurydzą (MON 810) (0,21% powierzchni rolnych UE). 80% z tych upraw znajduje się w Hiszpanii (79,269 ha). Zgodnie z danymi ISAAA GM kukurydza na większą skalę uprawiana jest również w Czachach - 8,380 ha i Rumunii - 7,146 ha, następnie Portugalii - 4,851 ha, Niemczech - 3,173 ha, Polsce - 3,000 ha i Słowacji – 1,900 ha.

W Czechach genetycznie modyfikowana kukurydza uprawiana jest od 2005 roku i jej powierzchnia ciągle rośnie wskutek pro-GMO polityki rządu oraz bardzo otwartego ustawodawstwa. Mimo zakazu z 2005 roku i zadeklarowania się przez Polskę wolną od GMO, w 2008 r. uprawy GM kukurydzy zajęły powierzchnię 3000 ha, co stanowi 10 razy większą wartość niż w roku 2007 (320 ha). Jedną z głównych polskich organizacji walczących z GMO jest Koalicja „Polska wolna od GMO”. Została ona założona w związku z rosnącym niebezpieczeństwem upraw GMO w Polsce i agresywnym lobbyngiem ze strony zwolenników GMO. 269 członkami koalicji są organizacje, instytucje, jednostki i osoby prywatne. Celem koalicji jest ochrona Polski przed GMO poprzez wydawanie obwieszczeń, lobbyng władz i polityków, szkolenia, demonstracje i współpracę z innymi krajami. Rumunia była największym europejskim producentem GM soi do 2006 r. Pomimo rządowego zakazu jej uprawy w 2007 r. i ogłoszenia zakazu na GM kukurydzę MON 810 w marcu 2008 r., zanotowano obsianie GM kukurydzą powierzchni 7,146 ha (2008r.). Niestety Rumunia, która zwykła być nazywana „składowiskiem genetycznie modyfikowanych upraw”, wciąż boryka się z problemem braku efektywnej kontroli nad nielegalnymi uprawami GMO. Przykładowo, w 2007 roku Greenpeace odkrył uprawianą na dużą skalę GM soję. Podobną sytuację można zaobserwować na Ukrainie. Oficjalnie nie ma na jej terenie upraw GMO. Jednak nie ma też danych o nielegalnych uprawach (np. ziemniaków i soi), które w rzeczywistości mają miejsce na prywatnych polach i małych gospodarstwach (źródło: biosafety.ru). Import produktów zawierających ponad 0,9 % GM składników jest zakazany od lutego 2009 r. Mimo to, jak podaje MIGnews.com.ua., aż 30% produktów na Ukrainie zawiera GMO. Jest to głównie GM soja (80% przypadków), ale również pomidory, kukurydza, ryż, buraki, kiełbasy, produkty w puszkach i pasza. Również Rosja pozostaje oficjalnie czysta od GMO, ale poziom systemu kontroli jest bardzo niski. Według Monastyrskiy (2004) chociaż import mięsa i wyrobów mięsnych pochodzących ze zwierząt hodowanych na GMO jest zakazany, 60% importowanej żywności zawiera składniki GMO. Na chwilę obecną wprowadzenie i dystrybucja GMO w Gruzji nie jest w ogóle uregulowana. Reprezentanci Ruchu Zielonych Gruzji/ Przyjaciół Ziemi Gruzji naciskają rząd, by zaakceptował żądanie NGO (Non Government Organisation) i społeczeństwa do zadeklarowania Gruzji jako wolną od GMO. Po wstępnych obradach parlamentu w marcu 2009 r., gruziński rząd oznajmił, że podjął odpowiednie działania w tym zakresie. W 2004 r. gruzińskie NGO zainicjowało sieć GM-free Caucasus Network. W działania powstałej sieci zaangażowane są NGO z Gruzji, Armenii, Azerbejdżanu, Ukrainy, Rosji, Tadżykistanu, Kirgistanu, Kazachstanu, Uzbekistanu i Turkmenistanu. Głównym żądaniem sieci jest wprowadzenie pięcioletniego moratorium na import i uprawy GMO oraz stworzenie niezbędnej podstawy prawnej koniecznej do zadeklarowania regionów tych krajów i/lub całych krajów jako wolne od GMO.

Większość europejskich konsumentów pozostaje sceptycznie nastawiona co do bezpieczeństwa transgenicznych upraw. W Europie, w ramach odzewu na rosnący nacisk ze strony międzynarodowych korporacji, 230 regionów, ponad 4200 gmin i inne lokalne jednostki, dodatkowo również dziesiątki tysięcy rolników i producentów żywności zadeklarowało się jako wolne od GMO. Zgodnie z danymi Kompasu GMO uprawy GMO w liczbie około 66 gatunków do 2008 roku zostały poddane badaniom. Ponadto uprawa GM kukurydzy jest zakazana we Francji, Grecji, Węgrzech i Austrii.

Kamieniem milowym w walce z GMO okazała się decyzja Komisji Europejskiej z dnia 02.03.2009. Po raz trzeci dla Austrii i drugi dla Węgier, Komisja Europejska próbowała obalić ich zakazy upraw GM kukurydzy. Przeciw zniesieniu zakazu w Austrii i na Węgrzech głosowała większość z 27 krajów członkowskich. „Dla mnie było to tak, jakby Austria wygrała mistrzostwa piłki nożnej”, komentuje decyzję austriacki Minister Środowiska, Nikolaus Berlakovich. Oczywistym jest jednak, iż walka z uprawami Frankensteina jeszcze się nie skończyła.

Autorzy: Irena Fašalek i Iwona Matyjas

3. +++ Europa: Największy i najbardziej wyszukany rynek produktów ekologicznych wciąż rośnie+++

„Między 2006 a 2007 rokiem nastąpił znaczny wzrost kilku głównych europejskich rynków ekologicznych np. w Czechach (+70%), Danii (+34%), Szwecji (+26 %), Norwegii (+24 %) i Niemczech (+15 %)”, podaje raport „World of Organic Agriculture - Statistics and Emerging Trends 2009” wydawany przez IFOAM. Największymi rynkami są Niemcy z 5,3 bilionami EUR, Wielka Brytania z 2,6 bilionami EUR, Włochy i Francja z 1,9 bilionami EUR obrotu ekologicznej żywności w 2007r. Pomimo kryzysu finansowego spodziewany jest wzrost rynku w 2008 i 2009 roku. Pierwsze dane statystyczne, opracowane przez ZMP (Bonn), wskazują przykład Danii ze wzrostem około 24%, Holandii 10 – 15% i Niemiec z około 10% w 2008r.

Według IFOAM Europa ma największy i najbardziej wyszukany rynek żywności i napojów ekologicznych na świecie, posiadający 54% globalnych dochodów, szacowanych w 2007 na sumę ponad 16 bilionów EUR. 2% europejskiego rynku jest reprezentowane przez rozwijające się i szybko rosnące rynki krajów CEE. Jednym z największych rynków CEE znajduje się w Czechach. W przyszłości, jak twierdzą autorzy „Specialised Organic Retail Report for Europe 2008”, jego wzrost szacuje się na blisko 70% rocznie, a w 2010 r. osiągnie poziom 250 milionów EUR. Zgodnie z tymi samymi badaniami oczekuje się wzrostu polskiego rynku ekologicznego do 140 milionów EUR do roku 2010.

Szczegóły dotyczące rozwoju i przyszłych możliwości rynku ekologicznego 27 krajów Europy przedstawione zostały w „Specialised Organic Retail Report for Europe 2008”, który można zamówić w EkoConnect.

Tłumaczenie: Iwona Matyjas

* * * * *

4. +++ Zalety chwastów+++

W miejscach gospodarowanych przez człowieka chwasty uważane są za rośliny niechciane. Z punktu widzenia ekologii terminologia „chwast” jest niewłaściwą, ponieważ wszystkie rośliny mają swoje miejsce i pełnią określone funkcje w przyrodzie. W rolnictwie ekologicznym powinno się rozważać właściwości i przeznaczenie każdej rośliny.

Ekstensywna uprawa prowadzona w rolnictwie ekologicznym, zwłaszcza w początkowym okresie przestawiania, prowadzi zwykle do wzrostu zachwaszczenia. Na przestrzeni lat w rolnictwie ekologicznym zmieniała się intensywność występowania i różnorodność gatunków chwastów. Wybierając właściwy płodozmiar, rodzaj zbóż, odpowiedni sposób uprawy i zarządzanie optymalną kontrolą chwastów, ilość roślin niepożądanych na polu może utrzymywać się poniżej krytycznej wartości, która jest akceptowalna i nie powoduje problemów ekonomicznych. Dodatkowo chwasty mogą być użyteczne dla struktury gleby, prowadząc do wzrostu bioróżnorodności i pozytywnego oddziaływania na ekosystem.

Dziko rosnące rośliny i chwasty stwarzają dogodne warunki do pojawiania się insektów i pająków, które to z kolei mają korzystny wpływ na faunę. Rośliny stanowią dla owadów schronienie, kryjówkę i dogodne miejsce na lęgowisko. Pożyteczne owady zapylają zboża, mając tym samym pozytywny wpływ na plony i są naturalnymi drapieżnikami w stosunku do szkodników, zmniejszając ich liczbę.

Chwasty są również wskaźnikami, które znającym się na rzeczy rolnikom ujawniają właściwości gleby. Rośliny takie są przeważnie roślinami silnymi, występującymi w ściśle określonych warunkach. Przykładowo rumianek, rośliny z rodziny astrowatych i trawy z gatunku *Agropyron* często pojawiają się na zbitej ziemi (np. po użyciu ciężkiej maszyny na wilgotnym terenie). Dodatkowo wzrost i penetracja ich korzeni wspomaga odnowę gleby po jej wcześniejszym ugnieceniu.

Swoją obecnością chwasty chronią glebę przed erozją, parowaniem, zlewaniem się i wymywaniem środków odżywczych (1). Ponadto ich korzenie i liście przyczyniają się do wzrostu poziomu substancji organicznych, istotnych w tworzeniu próchnicy oraz pomagają dżdżownicom, należącym do najważniejszych organizmów glebowych.

Ogromne zróżnicowanie dzikich roślin, zwierząt i organizmów glebowych powoduje wzrost stabilności całego agro-ekosystemu. Z powodu szerokiego zakresu występowania dzikich gatunków roślin na ekologicznych polach, ekologiczne gospodarowanie wspomaga w dużej mierze ochronę bioróżnorodności, której znaczenie jest ogromne i nie można go przeceniać. Liczne gatunki chwastów są roślinami leczniczymi np. rumianek (*Matricaria chamomilla*), pokrzywy (*Urtica*), babka lancetowata (*Plantago lanceolata*) oraz babka zwyczajna (*Plantago major*). Dlatego też m.in. w Niemczech problem stanowi umieszczanie co drugiego gatunku chwastów na liście gatunków zagrożonych (2).

Nie mniej istotnym jest fakt przyczyniania się kwitnących chwastów do estetycznego wyglądu naturalnego krajobrazu. Co z kolei może stanowić o ekonomicznej wartości turystycznych regionów. Ponieważ jednak chwasty rosną głównie na polach, gdzie są niepożądane, zazwyczaj niszczy się je środkami chwastobójczymi. Biorąc pod uwagę ich korzystny wpływ i współgranie z agro-ekosystemem, kontrola chwastów powinna być ograniczona do rozsądnego poziomu, a ich zagęszczenie powinno być utrzymywane poniżej szkodliwego progu.

Autor: Adrienne Bogdan

Tłumaczenie: Iwona Matyjas

* * * * *

5. +++ ENOAT promuje ekologiczne rolnictwo jako zagadnienie wyższego wykształcenia +++

Wprowadzanie kursów i programów szkoleniowych dotyczących ekologicznego rolnictwa na europejskich uniwersytetach staje się coraz bardziej powszechne. Jedną z sił napędzających jest działalność ENOAT - the European Network of Organic Agriculture Teachers (Europejska Sieć Wykładowców Rolnictwa Ekologicznego). Dąży on do ulepszenia wymiany studentów i kadry pedagogicznej między uniwersytetami, wsparcia rozpowszechniania i wdrażania kursów rolnictwa ekologicznego, organizowania corocznych spotkań, metodologii nauczania oraz organizowania letnich kursów związanych z rolnictwem ekologicznym. Nazwa ENOAT powstała w 2005 r., jako wynik inicjatywy absolwentów wcześniejszych kursów wakacyjnych, którzy założyli ENOAS - the European Network of Organic Agriculture Students (Europejska Sieć Studentów Rolnictwa Ekologicznego) w 2002 roku.

Początki ENOAT sięgają połowy lat dziewięćdziesiątych, kiedy to 7 europejskich uniwersytetów rozpoczęło rozwój programów nauczania rolnictwa ekologicznego w języku angielskim jako projekt Erasmus. Projekt, który skupiał się na szkoleniu studentów trzeciego roku poprzez program Bachelor, prowadzony w języku angielskim został wdrożony po raz pierwszy na Uniwersytecie Walijskim w Aberystwyth i Królewskim Uniwersytecie Rolniczym w Kopenhadze w 1998 r. Program zimowego semestru, odbywającego się w Aberystwyth, skupiał się na aspektach ekonomicznych i społecznych. Z kolei zajęcia letniego semestru, mającego miejsce w Kopenhadze, poruszały aspekty roślinne i glebowe. Dodatkowo intensywny dwutygodniowy letni kurs, organizowany co roku przez jednego z partnerów, dopełniał modułowy program roku akademickiego. Poza tym strona edukacyjna integracji w większości wewnętrznej (partnerzy) i zewnętrznej (kolegów z innych krajów) kadry uczącej była polepszana podczas tego typu letnich szkoleń. W ciągu ostatnich pięciu lat wakacyjne kursy odbyły się w Within Torino, Wageningen, Copenhagen, Maribor i Ceske Budejovice.

ENOAT skupia członków z 23 krajów. Do dziś głównym zadaniem sieci jest promocja wymiany studentów i wykładowców między partnerskimi uniwersytetami, koordynacja kursów dot. rolnictwa ekologicznego, przetwarzanie i marketing produktów ekologicznych oraz organizowanie corocznych spotkań zawierających warsztaty odnośnie. metod nauczania. Równolegle do ekspansji UE z 16 do 27 członów, ENOAT podjął szczególne wysiłki, mające na celu promocję rolnictwa ekologicznego jako zagadnienia wyższego wykształcenia i badań w nowych państwach członkowskich m.in. poprzez organizowanie corocznych spotkań i/lub letnich kursów najchętniej w tychże krajach i przekładanie wspólnych propozycji w różnorodne programy unijne.

Od spotkania w Pieve Tesino (2007r.) ENOAT kierowany jest przez zespół składający się z prezesa i sekretarki. Na stanowiska te zostali wybrani Peter von Fragstein und Niemsdorff z Uniwersytetu Kassel oraz Ewa Rembiałkowska z SGGW w Warszawie. Więcej o ENOAT mogą Państwo przeczytać na stronie

<http://eco.wiz.uni-kassel.de/foeg/enoat/>.

Autorzy: prof. dr Ewa Rembiałkowska, SGGW w Warszawie oraz Peter von Fragstein und Niemsdorff, Uniwersytet Kassel

Tłumaczenie: Iwona Matyjas

* * * * *

6. +++ Do Organic Marketing Forum pozostało jeszcze tylko 2 miesiące +++

Pod patronatem polskiego Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz IFOAM EU spotkają się po raz czwarty krajowi i międzynarodowi eksperci i działacze rynku ekologicznego. Z przyjemnością informujemy, iż w tym roku ponownie odbędzie się konkurs na najlepszy produkt ekologiczny „**Best of Organic 2009**”.

- Jurorami konkursu są uczestnicy spotkania
- Udział w konkursie mogą wziąć bezpłatnie wszyscy wystawcy
- Formularz zgłoszeniowy dostępny jest na naszej stronie internetowej

Głównymi zagadnieniami, którym poświęcą swą uwagę uczestnicy z ponad 30 krajów będzie aktualny rozwój przedsiębiorstw, kontakty biznesowe oraz wymiana wiedzy i doświadczeń. Zaktualizowany program, formularze zgłoszeniowe oraz dalsze informacje dostępne są na naszej stronie www.organic-marketing-forum.org

Czekamy z niecierpliwością na Państwa, ciekawe dyskusje podczas spotkania, opinie i doświadczenia uczestników oraz na zwycięzcę "Best of Organic 2009"!

Wszelkie pytania prosimy kierować do Moniki Świgoń: monika.swigon@ekoconnect.org

4. Międzynarodowe Spotkanie Branżowe w Zakresie Przetwórstwa i Sprzedaży Produktów Ekologicznych i Surowców Naturalnych

25.-26. Maj 2009 Warszawa

termin zgłoszeń **15 kwietnia**

Kontakty

z przedsiębiorcami i organizacjami ekologicznymi z ponad 30 krajów

Konferencja

dotycząca rynku, prowadzona przez krajowych i międzynarodowych ekspertów

Wystawa

produktów ekologicznych

Wycieczka

do przedsiębiorstw ekologicznych w Warszawie

ORGANIZATOR: EkoConnect e.V.
Tel.: +49(0)351 45 68 039
E-mail: monika.swigon@ekoconnect.org
www.ekoconnect.org

www.organic-marketing-forum.org

7. +++ Terminy +++

- ECO World Fest International Ecological Conference and Exhibit being, Opatija, Chorwacja
2 – 4 kwiecień 2009 (www.foodanddemocracy.org)
- 15th Ecology Fair, Budva, Montenegro, 22 – 24 kwiecień 2009
(<http://www.adriafair.cg.yu/kalendar.asp>) www.adriafair.cg.yu/english/s_poziv_ekologija.asp
- 5. Europäische Konferenz der gentechnikfreien Regionen „Food and Democracy“,
24 – 25 kwiecień 2009, Luzern, Szwajcaria (<http://www.gmo-free-regions.org/de/food-democracy-april-2009.html>)
- Natural and Organic Products Europe 2009, Londyn, Wielka Brytania, 5 – 6 kwiecień 2009
(www.naturalproducts.co.uk)
- BioFach Mumbai, Indie, 29 kwiecień – 1 maj 2009 (<http://www5.biofach-india.com>)
- Scientific Workshop for FQH Members on Concept Mapping on Terms Relevant for Organic Food
Quality and Health, Frick, Szwajcaria, 5 – 6 maj 2009 (<http://www.organicfghresearch.org/index.html>)
- 1st Nordic Organic Conference: Focusing on food chain sustainability in Gothenburg, Szwecja, 18 –
20 maj 2009 (<http://nordicorganic.org/Nordic-coop.html>)
- EkoGala, Rzeszów, Polska, 22 – 24 maj 2009 (www.targirzeszowskie.pl)
- Biostyl, Praga, Czechy, 22 – 24 maj 2009 (www.biostyl.cz)
- **Organic Marketing Forum, Warszawa, Polska, 25 – 26 maj 2009** (www.organic-marketing-forum.org)
- BioFach China 2009, Szanghaj, Chiny, 27 – 29 maj 2009
(<http://www.biofach-china.com/en/default.ashx>)
- Scientific Conference in the frame of the Bioacademy in Lednice, Czechy,
24 – 26 czerwiec 2009 ([http://www.organic-world.net/38.html?&no_cache=1&tx_ttnews\[tt_news\]=18](http://www.organic-world.net/38.html?&no_cache=1&tx_ttnews[tt_news]=18))
- Organic Agriculture Development, Höje, Szwecja, 31 lipiec – 25 sierpień 2009
(<http://www.sida.se/sida/jsp/sida.jsp?d=1728&a=41087>)
- International Scientific Conference “Fostering healthy food systems through organic agriculture –
focus on Nordic-Baltic region”, Tartu, Estonia, 25 – 27 sierpień 2009
(<http://www.njf.nu/site/seminarRedirect.asp?intSeminarID=422&p=1004>)
- SEAE Technical Conference on organic production in Mediterranean, Majorka, Hiszpania,
16 – 29 wrzesień 2009
([http://www.organic-world.net/35.html?&no_cache=1&tx_ttnews\[tt_news\]=17](http://www.organic-world.net/35.html?&no_cache=1&tx_ttnews[tt_news]=17))
- BioFach Japan 2009, Tokio, Japonia, 7 – 9 październik 2009 (<http://www.biofach-japan.com/main/Page.html>)
- India Organic Trade Fair 2009, New Delhi, Indie, 27 – 30 listopad 2009
(<http://www.indiaorganictradefairs.com>)

Tłumaczenie: Iwona Matyjas

* * * * *

8. +++ Organizacje i instytucje działające przeciwko GMO +++

- **Albania:** Shoqata e Bujqësisë Organike - Organic Agriculture Association (OAA)
(<http://www.organic.org.al/>)
- **Austria:**
  - Greenpeace Austria (www.greenpeace.at)
  - Öko-web (<http://www.oekoweb.at/gentechnikfrei>)
  - genfood - nein danke (<http://www.genfood.at/>)
  - Initiative gentechnikfreies Waldviertel (<http://www.initiative-waldviertel.at/>)

- ARGE GE-free (<http://www.gentechnikfrei.at>)
- **Belgia:**
  - Wervel (<http://www.wervel.be/>)
  - Greenpeace (<http://www.greenpeace.org/belgium/fr/campaigns/ogm>)
  - Le CAGE - Collectif d'Action GenEthique (<http://sbb.collectifs.net/>)
  - Inf'OGM (<http://www.infogm.org/>)
- **Bułgaria :**
  - Blue Link Foundation (<http://www.bluelink.net>)
  - Regional Environment Center for Central and Eastern Europe (<http://ecosw.dir.bg/kniga/>)
- **Chorwacja:** Green Action – Zelena Akcija (<http://www.zelena-akcija.hr/>)
- **Cypr:** Friends of the Earth Cyprus (<http://foecyprus.weebly.com/index.html>)
- **Czechy:**
  - DUHA/Friends of the Earth Czech Republic (www.hnutiduha.cz)
  - Greenpeace Czech Republic (<http://www.greenpeace.org/>)
- **Dania:**
  - GMOs - No thanks (<http://www.gmonejtak.dk/>)
  - NOAH - Friends of the Earth Denmark (<http://www.noah.dk/gentek/gtenglish.html>)
  - Gendebat (<http://www.toft.dk/gendebat/>)
- **Estonia:** GMO-free Estonia campaign (<http://www.eko.org.ee/gmo>)
- **Finlandia:**
  - GMO-Free Finland (<http://www.gmovapaa.fi>)
  - Kansalaisten Bioturvayhdistys (<http://www.bioturva.org/english.htm>)
- **Francja:**
  - Inf'OGM (<http://www.infogm.org/>)
  - Greenpeace France (<http://www.greenpeace.org>)
  - OGM Danger (<http://www.ogmdangers.org/>)
  - Collectif OGM 35 (<http://www.mce-info.org/ogm/index.php>)
  - Rés'OGM (<http://www.resogm.org/>)
- **Gruzja:** GMO-free-Caucasus Network (<http://www.gmfree.caucasus.net/>)
- **Grecja:**
  - Greenpeace Greece (<http://www.greenpeace.gr/>)
  - Greek Network against GMOs (<http://gmostop.org/>)
  - Cretan Network Against GMO (<http://www.ecocrete.gr/>)
  - Greek Greens' webpage devoted to GMOs (<http://www.ecogreens.gr/GMO/GMO.htm>)
- **Hiszpania:** Greenpeace - Decir no a la ingeniería genética (http://www.greenpeace.org/espana_es/)
- **Holandia:**
  - ASEED (<http://www.aseed.net/>)
  - Gentechvrije Zones Campaign (<http://gentechvrijezones.nl/wp/>)
  - Greenpeace Netherlands (<http://www.greenpeace.nl/>)
- **Irlandia:** GMO-free Ireland Network (<http://www.gmfreeireland.org/>)
- **Islandia:** Erföabreytt (http://www.erfdabreytt.net/e_default.asp)
- **Japonia:** NO! GMO Campaign
- **Litwa:** Baltic Environmental Forum (<http://www.bef.lv/>)
- **Luksemburg:**
  - NOGM - Initiative Luxembourg sans OGM (<http://www.ounigentechnik.lu/>)
  - Greenpeace Luxemburg (<http://www.greenpeace.org/luxembourg/>)
- **Łotwa:**
  - Green Liberty (<http://www.zb-zeme.lv/genu-inzenierija>)
  - Baltic Environmental Forum (<http://www.bef.lv/>)
- **Macedonia:**
  - Ecological Association "Vila Zora" (<http://www.vilazora.org.mk/>)
  - Center for environmental research and information "Eco-sense" (<http://www.ekosvest.com.mk/>)
- **Malta:** Greenpeace Malta (<http://www.greenpeace.org/mediterranean/>)
- **Montenegro:** "Natura Balkanika" Nature Society (<http://www.agrobiodiversity.net/>)
- **Niemcy:**
  - Bioland (<http://www.bioland.de/>)
  - Gentechnikfreie Regionen (<http://www.gentechnikfreie-regionen.de/>)
- **Norwegia:**
  - Ren mat / Gennytt (<http://www.oikos.no/>)
  - Greenpeace (<http://www.greenpeace.org/norway/>)

- **Polska:**
  - International Coalition to Protect the Polish Countryside - Anti-GMO Campaign (<http://icppc.pl/>)
  - Greenpeace Poland (<http://www.greenpeace.org/>)
  - Coalition GMO-free-Poland (<http://www.polska-wolna-od-gmo.org/>)
- **Portugalia:** Plataforma Transgénicos Fora (<http://www.stopogm.net/>)
- **Rosja:**
  - Eremurus Club / The CIS Biosafety Alliance (<http://biosafety.ru/>)
  - GMO-free-Caucasus Network (<http://www.gmfree.caucasus.net/>)
  - Greenpeace Russia (<http://www.greenpeace.org/>)
  - Irina Ermakova (<http://irina-ermakova.by.ru/>)
- **Rumunia:**
  - Greenpeace Romania (<http://www.greenpeace.ro/>)
  - InfOMG - Romania (<http://www.gmo.ro/gmo-free/>)
  - Agent Green (<http://www.agentgreen.ro/>)
- **Serbia:**
  - Green Network of Vojvodina (<http://www.zelenamreza.org/>)
  - "Natura Balkanika" Nature Society (<http://www.agrobiodiversity.net/>)
- **Słowacja:** Greenpeace Slovakia (<http://www.greenpeace.sk/>)
- **Słowenia:**
  - Umanotera, Slovenian Foundation for Sustainable Development (<http://www.umanotera.org/>)
  - Greepeace Slovenia (<http://www.greenpeace.org/slovenia/>)
- **Szwajcaria:**
  - Greenpeace Schweiz, Zürich(<http://www.greenpeace.ch/>)
  - Schweiz. Verein. zum Schutze der kl. und mittl. Bauern VKMB, Bern (<http://www.kleinbauern.ch/>)
  - StopOGM, Genf (<http://www.stopogm.ch/>)
- **Szwecja:**
  - Network for GMO Free Sweden!: "Hej då GMO!" (<http://hejdagmo.se/english/>)
  - GMO-fri (<http://www.gmofri.se/>)
- **Turcja:**
  - Greenpeace Turkey (<http://www.greenpeace.org/turkey/>)
  - Altercampagne (http://altercampagne.free.fr/pages/Programme_JIGMOD.htm - Prog_Istanbul)
- **Węgry:**
  - Genpizska Halozat (<http://www.zpok.hu/genmanipulacio/>)
  - Protect the Future (Vedegylet) (<http://www.vedegylet.hu/>)
  - Greenpeace Hungary (<http://www.greenpeace.hu/>)
- **Wielka Brytania:**
  - BanGMfood.org (<http://www.bangmfood.org/>)
  - GeneWatch UK (<http://www.genewatch.org/>)
  - GM Freeze (<http://www.gmfreeze.org/>)
  - Greenpeace UK (<http://www.greenpeace.org.uk/gm/>)
  - Say NO to Terminator seeds: be a seedsaver campaign (<http://www.banterminator.org/>)
- **Włochy:** ItaliaEuropa - Liberi da Ogm (<http://www.liberidaogm.org/>)
- **Ukraina:**
  - GMO-free-Caucasus Network (<http://www.gmfree.caucasus.net/>)
  - Greenpeace Ukraine

Czy podobał się Państwu nasz biuletyn informacyjny?

Jeśli tak, to proszę poinformować o nim swoich znajomych lub kolegów.

Jeśli infoletter został Państwu przesłany przez kogoś innego, a chciałby Pan/Pani otrzymywać go bezpośrednio od nas, proszę napisać do nas krótki e-mail: 'Subscribe EkoConnect Information Letter' redaktion@ekoconnect.org.

Jeśli nie chce Pan/Pani dłużej otrzymywać biuletynu, proszę napisać do nas krótki e-mail i wpisać w rubryce 'temat': 'Unsubscribe EkoConnect Information Letter'.

Pozdrawiamy serdecznie,

Redakcja

+++ EkoConnect e.V.: nasze cele, nasza praca i Państwo +++

EkoConnect zajmuje się wymianą informacji, wiedzy i doświadczeń w zakresie ekologicznej uprawy ziemi. Stowarzyszenie powstało w 2003 roku, jego siedzibą jest Drezno.

Celem EkoConnect jest wspieranie wszelkich działań zmierzających do trwałego rozwoju ekologicznej uprawy ziemi w Europie Środkowowschodniej, jak również kontaktowanie osób i organizacji zaangażowanych w ten rozwój. Celem naszego Stowarzyszenia jest wspieranie zwiększenia powierzchni upraw, jak również dostępności żywności i innych produktów ekologicznych. EkoConnect pełni też rolę punktu informacyjnego – wspiera spotkania, wymianę doświadczeń, specjalistyczne seminaria oraz wycieczki, jak również prywatne i publiczne instytucje przy tworzeniu struktur ekologicznej uprawy ziemi. Zarówno w sprawach branżowych, jak i strategicznych EkoConnect korzysta z pomocy specjalistycznej grupy doradców.

Członkami EkoConnect są eksperci i organizacje ze wszystkich części Europy, dysponujący długoletnimi doświadczeniami w tworzeniu struktur rolnictwa ekologicznego. Pracę EkoConnect można wspierać bądź poprzez członkostwo formalne, bądź aktywnie wspierając działalność stowarzyszenia. Członkowie formalni uiszczają minimalną składkę 60 € rocznie, w przypadku podmiotu prawnego 600 €. Członkowie aktywni uczestniczą w pracy stowarzyszenia, składka roczna wynosi w ich przypadku tylko 20 €, dla podmiotów prawnych 200 €.

Serdecznie witamy nowych członków! Osoby zainteresowane prosimy o wypełnienie poniższego wniosku i odesłanie na adres EkoConnect.

.....

Wniosek o członkostwo w stowarzyszeniu EkoConnect

Wyrażam chęć wspierania prac EkoConnect poprzez członkostwo formalne

członkostwo aktywne

Nazwisko:	Imię:
Przy podmiocie prawnym – nazwisko pełnomocnika:	
Kod pocztowy, miejscowość:	Ulica, numer domu:
Państwo:	Nazwa powiatu / województwo:
Numer telefonu:	Numer telefonu komórkowego:
Adres poczty elektronicznej:	Działalność (n. p. doradztwo, rolnik, przerób i inne)

Zobowiązuję się płacić roczną składkę w wysokości ..... €

Forma płatności: załączonym czekiem

przelewem

Składki członkowskie mogą być odpisane od dochodów. Pokwitowanie dostarczymy drogą pocztową.